

knih 20/4/44

400

RAPORT PRASOWY UKRAIŃSKI

za czas od 28 lutego do 28 marca 1944 r.

TREŚĆ :

- I. WIADOMOŚCI Z KRAJU
- II. STOSUNEK DO NIEMIEC
- III. STOSUNEK DO USA I W. BRYTANII
- IV. STOSUNEK DO ROSJI SOWIECKIEJ
- V. STOSUNEK DO POLSKI
- VI. WPLYW PRASY PLN.-AMERYKAŃSKIEJ
- VII. STRESZCZENIA

Opracował J. Soboliński

Wpływ dn. 15.4.1944
L. dz. 400/44
Przydział.....

R
Orłowski

Orłowski por. dr.

*sympozjum na
l.dz. 454/44.*

RAPORT PRASOWY UKRAIŃSKI

za czas od 28 lutego do 28 marca 1944 r.

I. WIADOMOŚCI Z KRAJU

UKRAIŃSKIE SŁOWO podaje, że kilku prenumeratorów pisma otrzymało za pośrednictwem Czerwonego Krzyża wiadomości z kraju /Małopolska Wschodnia/, z których wynika, że część członków danych rodzin została wywieziona albo do Rosji albo do Niemiec.

Treść jednego z tych listów brzmi: "Wszyscy są zdrowi - matka umarła w 1940 roku. Dzieci twoje zdrowe; syn Iwan /16 lat/ w Niemczech, uczy się. Budynki twoje stoją puste. Brat."

II. STOSUNEK DO NIEMIEC

NASZ KLYCZ Zajmuje się mało sprawami niemieckimi, poświęcając swoje polityczne artykuły innym zagadnieniom, jednakże ogólne nastawienie jego w stosunku do Niemiec pozostaje negatywne.

Stosunek UKRAIŃSKIEGO SŁOWA jest znacznie bardziej pozytywny. Pismo stwierdza z satysfakcją, że ~~xx~~ Niemcy wojny bynajmniej jeszcze nie przegrały i że mają one nawet możliwość wygrania jej, o ile zrozumieją i naprawią swoje błędy. Stanie się to wówczas, gdy proklamują one niepodległość narodów, które znajdują się pod panowaniem Sowietów, co sparaliżuje akcję pomocy ze strony USA i wywoła reakcję ze strony japońskiej. W przypadku tym Niemcy "wejdą z honorem do historii, jako naród prawdziwych rycerzy - krzyżowców".

Artykuł powyższy wyszedł z pod pióra S. HAJKO - członka "anty-polskiego sztabu" Proswity - co zasługuje na zwrócenie uwagi.

Stanowisko PERELOMU pokrywa się w ogólnych zarysach ze stanowiskiem NASZEGO KLYCZA.

III. STOSUNEK DO USA I DO WIELKIEJ BRYTANII

Cała ukraińska prasa zajmuje w stosunku do Wielkiej Brytanii stanowisko krytyczne, względnie otwarcie negatywne, biorąc asumpt z przemówienia CHURCHILLA, w którym wypowiedział się on na rzecz linii Curzona. Z faktu tego i wyprowadzany jest wniosek, że Wielka Brytania skłonna jest pójść całkowicie na rękę wszystkim żądaniom Rosji, ażeby tylko utrzymać ją w obozie Aljantów /NASZ KLYCZ/. Pismo to dodaje, że Stany Zjednoczone, nazywane ironicznie "drugim bojownikiem o wolność ludów", również pójdą w praktyce po linii polityki angielskiej i wyrażą milcząco zgodę na żądanie sowieckie.

Organ OUN atakuje pozatem Aljantów za zniszczenie opactwa na Monte Cassino i zamieszcza przytem szereg zjadliwości pod adresem "wszechpotężnego dolara". Artykuł ten wyszedł z pod pióra HAJKO /p. wyżej/, który po raz pierwszy zadebiutował na łamach NASZEGO KLYCZA.

UKRAIŃSKIE SŁOWO zwraca uwagę na słowa CHURCHILLA, że nie należy formułować obecnie wytycznych przyszłego układu europejs-

kiego, gdyż mogłoby to wywołać niezadowolenie wielu narodów. Ze słów tych organ "roswity" wyprowadza wnioski, że przyszła konferencja pokojowa wywoła rozczarowanie szeregu narodów europejskich i że odpowiednie decyzje zostały już powzięte w sztabie Aljantów.

PEREZOM powraca do głoszonej przez siebie za tezy, że w Teheranie została przekreślona zasada samostanowienia narodów. W związku z uznaniem przez Sowiety rządu marsz. BADOGLIO pismo wypowiada jednak pogląd, że nadejdzie chwila, gdy przeciwieństwa pomiędzy Rosją Sowiecką a mocarstwami anglosaskimi wybuchną w sposób otwarty, a wówczas nadejdzie okazja do postawienia na porządku dziennym sprawy narodów ujarzmionych.

IV. STOSUNEK DO ROSJI SOWIECKIEJ.

Wszystkie trzy pisma ukraińskie zajmują w stosunku do Rosji stanowisko negatywne, z tym że prym w ataku wiedzie jak zwykle PEREZOM, a stanowisko najłagodniejsze zajmuje UKRAIŃSKIE SŁOWO.

PEREZOM zajmuje się w szczególności przyjazdem do Montevideo posła sowieckiego ORŁOWA, zamieszczając w związku z tym złośliwe wiersze satyryczne i karykatury. Jedną z tych karykatur, podpisana pseudonimem CWIRKUN /przez Komitetu Ukraińskiego Wiktor CYMBAL/ przedstawia posła ORŁOWA ofiarującego Ukraińcom rozmaitego rodzaju "ukraińskie specjały": ukraiński barszcz, śpiewnik małoruski, warenyki, podręcznik ukraińskiej mowy, "hopak" i t.p. Załączony wiersz stwierdza, że Rosja ma zamiar ofiarować Ukraińcom wszystko - za wyjątkiem wolności i państwowości.

PEREZOM wydrukował pozątem parodię nowego sowieckiego hymnu, który w formie nieco zmodyfikowanej i w czystym rosyjskim języku został wydany w formacie pocztówkowym i rozpowszechniony wśród kolonii ukraińskiej i rosyjskiej /bibuła dywersyjna/.

Wszystkie trzy organy prasowe wykorzystują pozątem dla celów propagandy antysowieckiej przygodę, jaka spotkała w Teheranie marsz. TIMOSZENKE /rozbicie mu na głowie butelki wina przez STALINA/. Pierwszą wiadomość o tym podał PEREZOM, zaś w UKR. SŁOWIE zamieścił na ten temat satyryczny wiersz WBYCZKOWSKIJ.

NASZ KLYCZ stwierdza, że Rosja Sowiecka nie ma prawa domagać się Galicji Wschodniej, gdyż rząd sowiecki - w skład którego wchodził STALIN, jako komisarz do spraw narodowości - stwierdził oficjalnie, podczas rokowań w Rydze, ~~z własnym~~ swój brak zainteresowania tym terytorium, które nigdy do Rosji nie należało. Pismo powołuje się przytem na książkę DABSKIEGO "Pokój Ryski".

Organ OUN przytacza pozątem wiadomości, jakie się ukazały w prasie światowej o prześladowaniu przez Niemców nacjonalistów ukraińskich i uważa to za cios w "kalumnję komunistyczną", jako-by nacjonałiści ukraińscy byli "nazistami".

V. STOSUNEK DO POLSKI

NASZ KLYCZ zamieszcza zasadniczy artykuł p.t. "Nasza Odpowiedź", w którym precyzuje swoje stanowisko wobec Polski. Artykuł ów przedstawiam w szczegółowym streszczeniu. Stanowi on reakcję na Deklarację Organizacji Polskich w Argentynie, które wypowiedziały się na rzecz niepodległości Ukrainy oraz za współpracą i zgodą polsko-ukraińską.

Organ OUN nie wyklucza możliwości utworzenia wspólnie z Polakami wspólnego frontu przeciwko wspólnemu niebezpieczeństwu, jednakże uzależnia to od rozstrzygnięcia sporu polsko-ukraińskiego o Galicję Wschodnią; za najlepszą metodę w tym kierunku uważa on wyrażenie przez Polaków zgody na przeprowadzenie głosowania na spornym terytorium pod ochroną sił neutralnych.

UKRAIŃSKIE SŁOWO prowadzi z niesłabnącą siłą swój antypolski atak, przyczym główny nacisk położony jest na wyśmiewanie zabiegów polskich o pozyskanie Ukraińców oraz trudności w jakich się znalazł rząd polski. Wiersze WELYCZKOWSKIEGO pt. "Do kochanych Polaków" oraz "Przyszła Polska" przedstawiam w tłumaczeniu dosłownym.

Załącznik: dokopant, Amozna Odporowicko

VI. WPLYW PRASY PLN.-AMERYKAŃSKIEJ

Przez...
NASZ KLUCZ zamieścił następujące przedruki artykułów prof. CZUBATEGO ze "Swobody": *o tym w sprawie w katedrze z grupami młodych "skromny"*

"Czy możliwa jest ukraińsko-moskiewska federacja?"

"Czy gloryfikacja Chmielnickiego jest czymś nowym w stosunku Moskwy do Ukrainy?"

"Narodowe oblicze Zachodniej Ukrainy"

Pozatem daje przedruk art.pt. "Co to jest sowiecki naród?" z czasopisma "Nowyj Szlach" oraz "Szczęście Anglików w Afryce Północnej" z "Ukraińskich Wisty".

UKRAIŃSKIE SŁOWO daje następujące przedruki artykułów prof. CZUBATEGO:

"Turcja a wojna światowa"

"Kijów - matka ~~miaz~~ grodów ruskich"

"Cham i Jafet na ziemi amerykańskiej".

Pozatem: "Zaczynają dochodzić wieści z Ukrainy" / "Swoboda"

PERELOM daje przedruk art.pt. "Jesteśmy przeciw" z "Buducznist Nacji", "Ukraiński Znaczek Pocztowy" z "Ukraińskiego Robotnyka" oraz "Żydowskie plany co do przyszłości" z tegoż pisma.

VII. STRESZCZENIA

P. załącznik